

84(094-5)
(487-1)

Поштарина плаћена.

Год. XX

НОВИ САД 15. V. 1940.

Број 5

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно

485

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XX
1940

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ

СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Садржај: 126 Олмеравање адв. трошка (§ 29 За). — 127 Недопустивост редовног правног пута. — 128 Убиство. — 129 Унакаженост. — 130 Лажност исправе. — 131 Крив. дело из § а 386 Кр. З. — 132 Крив. дело из § 184. — 133 Укидање заједнице. — 134 Пренос власништва покретне ствари. — 135 Озакоњење детета накнадним браком. — 136 Побијање правомоћне дражбе. — 137 Имовина од гране. Заједничка тековина. Рента. — 138 Пријава успостављања брачне заједнице. — 139 Рекурс против решења Сирочадског стола. — 140 Уручење берзанске одлуке. — 141 Узапћење плате. — 142 Правни лек у питању одређења дражбе. — 143 У питању шта има да плати дужник бољег материјалног положаја, коначно решава Окр. суд. — 144 Искључен рекурс (Ип. 68 §). — 145 Осуда на истодобно испуњење. — 146 Привр. наредба на основу Зак. о адм. војске и морнарице. — 147 Последица својеручног потписа исправе. Закуп и елементарне непогоде. — 148 и 149 Покретне ствари. (Сушара и машински уређај). Куп уз одржање права власништва. — 150 Смештај детета. — 151 Приговор, да ствар спада пред трг. суд. — 152 Прекаријум. — 153 Искључена ревизија оштећенога. — 154 Куповање стоке и ограничење увоза. — 155 Успостављење брачне заједнице. — 156 Стан као део берива. — 157 Ношење мужевљева имена.

II

Никола Пахоруков, инсп. Мин. Правде
Београд.

РАСПИС

Министарства правде о томе да се ствари Држ. Хипотекарне банке имају сматрати хитним.

Господину

Број Су: 4534/1/1939

Претседнику Окружног суда

Старешини Среског суда.

Министарство правде доставило је овом Претседништву акт број 64318 од 4 јула 1939 ове садржине:

Државна Хипотекарна банка актом својим Бр. 21624 од 29 јуна о. г. доставила је Министарству правде следеће:

„Према одредби тач. 4 чл. 55 Закона о уређењу Државне Хипотекарне банке, банчина потраживања и предмети, који се ње тичу, сматрају се као хитне природе и судови их као такве расправљају.

Ова законска хитност предмета од нарочитог је значаја за Банку у извршном поступку. За разлику од специјалног административног извршења, предвиђеног у закону о банчином уређењу, по коме је Банка водила поступак до 1-1. 1938 год. нови Закон о извршењу и обезбеђењу обиман је, како по броју установа, тако и по броју и могућности правних лекова. Ова обимност омогућује одуговлачење поступка.

Међутим одуговлачењем банчино потраживање стално се увећава припатцима: интересом, интересом на интерес и трошковима, док вредност некретнина, по правилу, остаје иста или пада. На тај начин евентуални губитак банчин повећава се, а ни дужник се не ослобађа дуга за износ неизмерног банчиног потраживања.

Са изложеног сходно наведеном законском пропису, а у циљу успешније наплате банчиних потраживања, част нам је молити Министарство да се РАСПИСОМ изда потребно наређење свима судовима да банчине предмете сматрају хитним, у смислу тач. 4 чл. 55 Закона о банчином уређењу, и да их као такве узимају у поступак“.

Горњи распис достављам г. г. члановима овог Апелационог суда ради знања, а г. г. Претседницима Окружних судова ради достављања подручним им судовима стим наређењем, да ми о учињеноме поднесу извештај у року од 8 дана.

Потребне отправке расписа за подручне судове шаљем у прилогу.

Нови Сад, 7 јуна 1939 годне.

За Претседника Апелационог суда: **Ј. Ст. Воденић**, с. р.

— као што је то овде случај, где се ради о уговору о раду — онда она странка, која је свој рад по уговору свршила и своју уговором примљену обавезу испунила, има права да од друге странке, која се користила тим радом, тражи уговорену вредност тога рада.

Како је тужитељ у датом случају стварно свршио поверени му посао у земљично-књижном звању, а тужена општина се стварно користила са тим радом, за који тужена општина ни не тврди, да није свршен стручно и прописно, и како тужена општина тај фактично свршени рад, у датом случају не може вратити, то је тужена општина дужна, да уговорену награду за тај стручно и ваљано свршени рад, тужитељу исплати, без обзира на то, да ли је решење градског претставништва одобрено од надлежне власти или не.

Касациони суд се не упушта у разматрање тога питања: да ли је општ. бележник био овлашћен да повери упитни посао тужитељу, или не, јер општинско претставништво које је надлежно за склапање оваквог уговора, својим решењем је тај уговор накнадно одобрио.

Исто тако, према горњем правном правилу ирелевантно је по судбу овога спора то питање: да ли је тужитељ као пензионисани водацац земљишне књиге, могао да решава грунтовне ствари, као и то питање: да ли је старешина Среског суда имао права, да тужитељу подели дозволу, да тужитељ решава службене списе и спроводи у земљишнокњижним улошцима, донесена решена, јер је одлучно само то, да је тужитељ поверени му посао стварно и ваљано свршио и да му се тај рад више не може вратити.

Тужена општина је свакако дужна била, да донесено решење поднесе вишој власти на одобрење и да упути тужитеља, да не отпочне поверени му рад, до правомоћности донесеног решења, али та околност, што је тужена пропустила оно потоње, не може послужити као разлог, да тужитељ отпадне од своје уговорене награде за свр-

Свр. д. еп/380

шени рад, кад је тај рад општина без приговора примила и њиме се стварно користила.

Према горњем правном стајалишту остале жалбе, изнесене у ревизионој молби, постале су беспредметним, па се зато овај ревизиони суд и не упушта у разматрање истих.

Како је ревизиона молба — према изложеноме — основана, ваљало је истој места дати, пресуду призивног суда преиначити, онако, како је то изречено у диспозитиву ове пресуде.

Одредбе у погледу призивних и ревизионих трошкова засноване су на §§-ма 143 и 152 Грпп. с обзиром на то, што је тужена странка у целости изгубила спор.

Нови Сад, 2 маја 1938 године.

Види: XVIII. 89.

* * *

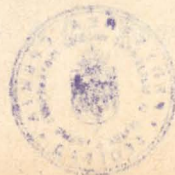
126.

Установљење парничног трошка ванпарничним путем. (Кс. у Новом Саду, Рек. II. 27.940).

Касациони суд рекурс Дра Х. К. уважава, решење Апелационог суда у Новом Саду од 11 новембра 1939, број Пл. 882-1939-3 преиначује, и изричући да је за установљење адвокатских трошкова рекурента стварно и месно надлежан Окружни суд у Новом Саду, упућује Апелациони суд на даљи поступак.

Осуђује се Патријаршијски Управни одбор Српске православне цркве, Српска православна епархија В., манастир М., манастир В, манастир З и манастир Б., да рекуренту у име трошкова рекурснога поступка плате, у року од 15 дана под претњом оврхе, 3291 динара.

Разлози: Молитељ је молбом, поднесеном Окружном суду у Н. С. 15 маја 1939 године, тражио да му се на терет његових бивших странака, наведних у диспозитиву овога закључка, које је заступао у двама хиерарским деобним парницама пред Окружним судом у Будимпешти,

поводом тужбе Румунске митрополије у некадашњој Угарској, установе адвокатски трошкови и хонорар, према молби прикљученом трошковнику. Окружни суд у Н. Саду уважио је молбу и молиоцу установио у име награде и готових издатака своту од 1,050.000.— дин. Против тога решења противници су се жалили, наводећи у своме рекурсу да Окружни суд у Новом Саду није месно надлежан да молиоцу установљава трошкове, услед чега је Апелациони суд у Новом Саду рекурс уважио, и изричући месну ненадлежност новосадског Окружног суд, молбу ради установљења трошкова одбацио.

Жалба Д-ра К. Х., да је Апелациони суд повредио правне прописе основана је. Исправно је правно стајалиште Апелационог суда да је молилац као бивши правозаступник противника, који сви имају своје седиште на територији Краљевине Југославије, властан да тражи установљење својих издатака и награда код туземног суда, при свем том што су парнице, у којима је молилац противника заступао, вођене пред будимпештанским Окружним судом, који је данас инострани суд. По истом праву по коме би своје бивше странке и утужио пред туземним судом, са случај да наплату својих адвокатских трошкова и награда у см. §-а 29 Закона о адвокатима тражи парничним путем. То право на установљење трошкова и награде има молилац и као бивши правозаступник, утолико пре, што је оно у см одлуке Пуне седнице Касационог суда од 5 јуна 1934 бр. Пс. 3 признато и наследницима бившега адвоката, па чак и његовим правним слобденицима. Исправно је и оно правно стајалиште Апелационог суда да су за ванпарбени поступак при одмеравању трошкова и награде адвоката после ступања на снагу Закона о адвокатима од 17 марта 1929 год. меродавни прописи његовога §-а 29, па да су они меродавни и у конкретном случају, где је одмеравање тражено молбом предатом Окружном суду у Новом Саду 15 маја 1939 год.

Погрешно је, међутим, Апелациони суд када је, ува-

жавајући у том делу recurs противника молитељевих, изрекао да за установљење његових трошкова и награда не би био надлежан Окружни суд у Н. У см. чл. 16 т. 2 Уводног закона за Закон о судском поступку у грађанским парницама остају у важности прописи посебних закона који извесне правне ствари без обзира на вредност парничног предмета, који нису споменути у §§ 46 до 48 новог Грпп., упућују у надлежност окружних судова. За правне, пак, ствари за које је у једном од тих закона предвиђена искључива надлежност будимпештанског Судбеног стола, надлежан је Окружни суд у Новом Саду. У см. §-а 8 Зак. чл. IX. из год. 1868, у вези са §-ом 1 Зак. чл. XXV из год. 1881, имају се сви захтеви који проистичу из деобе Српске и Румунске Митрополије у некадашњој Угарској остваривати пред Судбеним столом који Краљ Угарске уз премапотпис надлежнога министра буде делегирао. Није спорно међу странкама, а то је Апелациони суд установио и као чињеницу, да је та делегација суда у конкретном случају извршена и да су обе парнице у којима молилац тражи установљење трошкова и награде текле код будимпештанског Судбеног стола, као у см. поменутих законских прописа делегованог суда. Како је, пак, у §-у 8 Зак. чл. IX из год. 1868 предвиђена искључива стварна и месна надлежност свих Судбеног стола на правном подручју некадашње Угарске, ако би ма који од њих био делегован, па, дакле, и надлежност будимпештанскога Судбеног стола, за случај да међу њима он буде делегован да у конкретном спору расправља; како је делеговање тога суда за расправљање обе деобне парнице у којима молилац тражи установљење трошкова и награде стварно и уследило, основана је жалба подносиоца recursа да је Апелациони суд погрешно изрекао да делегована месна надлежност будимпештанског Судбеног стола није таква, која би била предвиђена нарочитим законом и на коју би се могао применити већ поменути пропис т. 2 ст. 2 чл. 16 Уводног закона за Закон

о судском поступку у грађ парницама. Зато је ваљало изрећи да је за установљење трошкова и награде молиоца и стварно и месно надлежан Окружни суд у Новом Саду и Апелациони суд упутити да рекурс противника молиоцевих узме у мериторно расматрање.

Расположење у погледу трошкова рекурснога поступка оснива се на прописила §§ а 152 и 143 Грпп.

Нови Сад, 17 фебруара 1940 године.

* * *

Не спомињући остале разлоге са којима се не слажемо, — овај закључак губи из вида, да је по §-у 29 За. надлежност парничног суда који је поступао или поступа у првом степену, искључива. Према томе у датом случају коме је парнични суд био инострани суд, у опште нема законске могућности да се ванпарнички поступак по §-у 29 За. поведе пред домаћим судом. — Адвокат у оваком случају може само да покрене парницу и то пред за то надлежним судом

Из самог §-а 29 За. јасно је, да сврха овога поступка у опште није осуда, него само установљење висине трошкова, те тако на основу овога поступка донесен закључак није извршив ни у погледу адвокатског трошка у погледу кога се тражи одмерење, ни у погледу трошка самога поступка. Дејство установљења је само то, да се оно више не може напасти у парници ради наплате, а то стоји и за трошак поступка, у колико га суд одмери на терет које странке.

127.

У погледу приговора недопустивости редовног правног пута, меродаван је садржај тужбе.

(Кс. у Новом Саду, Рек. I. 105-1939).

128.

За постојања дела из §-а 167 одељ. 4 Кр. з. по-тредно је, да је убиство учињено на мах, дакле одмах по довођењу учиоца без њгове кривице у јаку раздраженост нападом или великим увредама од стране оштећенога. Убиство дакле мора да следи непосредно из напада односно велике увреде, као реакција у стању јаке раздражености.

(Кс. у Новом Саду, Кре 91-939)

229.

За појам унакажености у смислу § 178 од. 1 бр. 3 није потребно, да је лице у толикој мери деформисано, да може изазвати код других одвратност и сажалење, али је свакако потребно, да је деформација лица достигла тај степен, да је оно услед ње постало непријатно или непривлачно са естетског гледишта.

(Кс. у Новом Саду, Кно. 14-39).

130.

За лажност исправе није од важности, да ли је њена садржина истинита или није, него је битно само то, да ли она потиче од онога, који је на њој назначен као издавач, односно да ли је садржај исправе који потиче од издавача, од другог неовлаштено преиначен.

(Кс. у Новом Саду, Кре. 88-1939).

131.

Дело из §-а 386 од. 1 Кр. з. постоји онда, када државни службеник (§ 14 бр. 3 Кр. з) у вршењу своје службе погази закон, у намери да извесном лицу користи или да га оштети. Држ. службеник дакле мора да предузме какву службену радњу т. ј. радњу за коју зна да спада у његову надлежност, са свешћу, да је та радња противна законским прописима, а са вољом и циљем, да њоме користи одређеном лицу или да га оштети. Биће овог кривичног дела састоји се према томе у вољном и свесном гажењу закона, било у корист било на штету кога одређеног лица, у колико кривична радња по начину свога извођења не прелази у теже кривично дело (§ 385 Кр. з).

(Кс. у Новом Саду, Кре. 292-39).

132.

За постојање дела из §-а 184 од. 3 Кр. з. довољно

је, да се установи, да је учинилац учествовао у каквој тучи, у којој је неком учињена која повреда из §§ а 180 и 181 Кр. з. (Кс. у Новом Саду, Кре. 222-39).

133.

У таквом случају, када нека некретнина сачињава земљишнокњижну заједничку својину више лица, па се савласници међусобом стварно и коначно поделе у природи, ни један савласник не може тражити од осталих савласника, да се грунтовно још постојећа заједница укине било телесном поделом противно већ извршеној подели, било пак путем јавне продаје. — Подела заједничке имовине не улази у оквир наредбе број 4420-918 М. П. пошто ту стварно нема ошужења. — За ваљаност деобе међу наследницима у сврху намирења наследног им дела, није потребно, да буде састављено писмено, ни онда, ако је предмет раздео некретнина.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 278-1938).

Ревизија тужитеља се не уважава и пресуда привног суда се потврђује.

Образложење: Како првостепени тако и Апелациони суд тужитељице су са тужбом одбили и пресудили их на исплату парничних првостепених и прививних трошкова.

Пресуду Апелационог суда нападају тужитељице са ревизијом, те стављају ревизиони предлог, да се нападнута пресуда преиначи, тужби места даде и пресуде тужени на исплату парничних првостепених, прививних и ревизионих трошкова.

Тужитељице не наводе из којег разлога из § 597 Грпп. траже ревизију пресуде Апелационог суда, али из образложења саме ревизије могло би се извести да своју ревизију оснивају на разлог из бр. 4 § 597 Грпп. (погрешно правна оцена ствари). Наводе наиме да је Апелациони суд заузео погрешно становиште тврдећи да укидању имовинске заједнице путем јавне дражбе има места

онда, ако се некретнине не могу у природи делити. Овде се подела на други начин не може извршити, па је за то, вели се у ревизији, тужба била сасвим оправдана.

Ревизија је неоснована ради ових разлога:

Установљено је по нижим судовима, које установљење није нападнуто, да су тужени и пок. му брат Б. (отац тужитељица) у јесен 1930 год. склопили усмени споразум у смислу којег су поделили тужбене некретнине тако, да је већа кућа у којој су до тада заједнички становали припала туженом, док мања кућа из оставине пок. им оца Л. припадала је пок. Б. а сем тога и једна трећа кућа која је купљена из заједничког новца после смрти њиховог оца Л.; установљено је, даље, да се након овог споразума пок. Б. одмах и иселио из веће оставинске куће и ушао у посед мање куће и оне треће куће која је купљена из заједничког новца после смрти оца им Л., те да су овако уживале све до смрти Б., а наследници Б., тужитељице, да су ове куће уживали и након смрти оца им Б.

Из овог установљеног чињеничног стања јасно је, да је деоба међу наследницима у погледу спорне куће већ следила и у природи и да су странке ушле у посед у природи већ раздвојених кућа, да се даље ради о деоби међу наследницима, те да за то (деобу) не треба писмена форма.

Па, како је дакле деоба већ уследила у природи на основу усменог споразума међу браћом као наследницима и странке ушле у посед односних кућа према деоби, то тужитељице нису требале устати тужбом једном када је деоба већ и у природи уследила, па је ради горњих разлога, требало одобрити пресуду Апелационог суда којом су тужитељице са тужбом одбијене не уваживши ревизију ових као неосновану.

Расположење о ревизијским трошковима није донесено с разлога што тужени на ревизију тужитељица

није дао одговор, па за то ревизијских трошкова није ни било.

Нови Сад, 25 јануара 1940 године.

* * *

Види: III. 85. 74. 102. — V. 89 — VII. 71. 100. 108. — VIII. 60. 84. 143. — IX. 3. 62. — X. 68. 93. — XI. 123. — XII. 19. 76. 84. — XIII. 67. — XIV. 46. 112. 156. 177. — XV. 134. — XVIII. 116. 117. 180. 241. 259. 260. — XIX. 27. 55. 107. 165. 347.

134.

У томе случају, када се пренос власништва на неку покретну ствар која је у поседу трећег лица, изврши преносом односно препуштањем тражбине на издавање те ствари, прибављач се има сматрати власником ствари од времена преноса. Препуштањем тражбине ради издавања ствари, прибављач стиче протипуну правну власт над том ствари. (Кс. у Н. Саду, Рев I. 814-935).

Касациони суд ревизионој молби тужитељевој места даје, пресуду позивног суда мења те заплењене ствари означене у пленидбеном записнику број III-I 168-934 став I које се састоје из половине дела комплетне вршаће гарнитуре са будом разрешава испод пленидбе.

Парничне, позивне и ревизионе трошкове међу странкама укида.

Разлози: Требало је ревизионој молби тужитеља места дати. Позивни суд установљава као чињеницу да су тужитељ и супруга К. С. склопили спорни купопродајни уговор 20 фебруара 1934 г. али да том приликом тужитељу није предато ништа што би могло да послужи као знак симболичне предаје. Надаље утврђује као чињеницу да тужитељ није стварно одмах преузео купљени предмет, те да је стварно преузео исти тек после спроведеног извршења од стране туженога. Даље утврђује да странке нису ни мислиле на стварну предају приликом склопљења уговора, види се по томе, што су у уговор

ставиле клаузулу да је предајом уговора извршена предаја купљеног предмета а да је формална предаја истога извршена тек онда, када су уговарајуће странке чуле за спроведену пленидбу.

Суд даље утврђује да купац тек предајом предмета постаје власник купљеног добра а до предаје није стекао право власништва. Како је оврховодитељ провео пленидбу у времену када половина вршаће машине још није била предана тужитељу, то заложно право тужитеља остаје на снази, те из стога разлога тужбу одбија.

Како је међутим према утврђеном чињеничном стању, спорна вршаћа машина била у поседу Н. О. компанија продавачевог коме је иста као компанију била остављена на чување и како је утврђено да је супруга К. С. приликом склапања уговора са тужитељем у знак симболичне предаје продате машине истоме предала уговор, то је ова предаја пуноважна, јер када се објект налази у рукама треће особе којој је исти предат на чување, то је овака симболична предаја пуноважна, и купац стиче право да на основу свог стеченог права својине може од треће особе тражити да му иста изда купљени објект.

Како је према томе тужитељ стекао право својине на вршаћу машину и припатке пре него што је оврховодитељ исте запленио то је требало његовој тужби места дати и горе споменуте предмете од пленидбе ослободити.

Трошкове парнице требало је међу странкама пребити на основу 98 §-а LX. зак. чланка из 1881 године.

У Новом Саду, 19 фебруара 1940 године.

135.

У смислу §-а 161 Агз. дете рођено изван брака, каснијим браком његових родитеља постаје законито. Правна крепост легитимације не зависи од уноса у матице рођених. (Кс. у Н. Саду, Рев. I. 247-935).

Касациони суд ревизију тужитељице не уважава, побијану пресуду призивног суда одобрава.

Разлози: Како првостепени тако и призивни суд одбили су тужитељицу са тужбом и пресудили је на исплату парничних и призивних трошкова.

Пресуду призивног суда напада ревизијом тужитељица и ставља ревизијски предлог да се нападнута пресуда преиначи, тужби места даде и пресуди тужени на исплату трошкова парнице како првостепених тако призивних и ревизионих.

Своју ревизију тужитељица оснива на разлогу из бр. 4 § 597 Грпп. (погрешна правна оцена ствари).

У образложењу своје ревизије наводи тужитељица, да о томе да ли се ванбрачно рођено дете, после склопљеног брака, може сматрати позаконеним, суди (одлучује) надзорна управна власт, а не редовни суд, јер § 19 Зак. чл. XXXVI из 1904 год. не само регулише поступак, како то веле пресуде нижих судова, него ставља ван крепости § 161 о. г. з. Наводи, даље, да је малол. Н. уведена у матрикулу као В. Н. а то није име тужитељице (матере) већ име њеног покојног мужа, који се је водио као у рату изгубљен када се је родила малол. Н.

Ревизија тужитељице је неоснована.

Не стоји први разлог ревизије, јер су у конкретном случају, пошто су парничне странке из К., меродавни прописи аустр. грађ. закона. По § 161 аустр. грађ. зак. ванбрачно дете (дете рођено изван женидбе) накнадним браком својих родитеља (по каснијем венчању својих родитеља) постаје законито (броји се као и потомци њихови, међу закониту рођењу). Не зависи с тога правна крепост легитимације „*per subregnens matrimonium*“ о уносу исте у матицама рођених, већ је по § 161 а. г. з. посве јасно, да је изван брака рођено дете, које је доживело венчање својих родитеље, услед овог венчања *ipso facto* на темељу закона ступило у породицу својих родитеља (позаконено); у томе не одлучује унос легитимације у ма-

тицама рођених; легитимација per subregnens matrimonium не зависи од уписа у матице, које (уписе) има надлежна политичка власт дати убележити, по постојећим прописима у односним матицама.

Позакоњење ван брака рођеног детета каснијом же-
нидбом његових родитеља, настаје по § 161 а. г. з. ex lege

Не може да се уважи ни други разлог ревизије, јер све када би и стајало, што у осталом није ничим доказано, да се је дете Н. родило, док се је први муж тужитељице водио у рату као изгубљен, дакле наводно био жив, када се Н. родила, то се онда Н. има сматрати као законито дете, јер рођена за време постојања брака између тужитељице и њеног првог мужа, то онда опет тужитељица није могла устати тужбом против туженога, јер он у том случају не може се сматрати оцем малол. Н. већ по законској пресумпцији први муж тужитељице Д.

Због ових разлога, а усвојивши у целости правно стајалиште нижих судова, Касациони суд ревизију тужитељице као неосновану није уважио, већ позивну пресуду одобрио.

Ревизијских трошкова није било, јер тужени на ревизију тужитељице није дао одговора, па зато расположење о трошковима није ни донесено.

Нови Сад, 2 маја 1939 године.

* * *

XI. 7. 9.

136.

И правомоћна дражба се може побијати парницом, ако постоје такви разлози из општег приватног права, због којих се правни послови, као неваљани могу побијати. Да ли постоје такви разлози, не може испитивати зем. књижни суд, поводом молбе за забележбу спора, него има тражену забележбу, с обзиром на § 68 Закона о земљишним књигама дозволити, а о основаности разлога донеће одлуку парнични суд.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II 44-1938).

Касациони суд: ревизиони рекурс уважава, нападнути закључак преиначује и I степени закључак одржава на снази.

Разлози: У својој тужби тужитељ тражи, да се установи неваљаност укњижбе права власништва у корист тужене, која је укњижба дозвољена на његовим некретнинама на основу куловине на јавној дражби, јер да је та дражба противзаконита из разлога, што је тужитељ као извршеник био заштићен по уредби о заштити земљорадника.

На основу те тужбе земљишнокњижни суд је дозволио забележбу спора.

Другостепени суд је то променио и молбу за забележбу спора одбио из разлога, што се с обзиром на § 182 изврш. зак. по правоћности дражбе некретнине по званичној дужиности преписују на дражбеног купца, па се остварење захтева за заштиту против повреде закона или законских интереса извршеника не може тражити у посебној парници.

У своме рекурсу тужитељ напада овај закључак из разлога, што се је у њему суд упустио у мериторно расправљање парнице, покренуте због неваљаности укњижбе.

Ова је жалба основана.

Тужитељ побија ваљаност дражбе, а услед неваљаности дражбе и укњижбу права власништва на основу исте.

Није немогуће, да се и правоћна дражба побије парницом ако постоје такви разлози из општег приватног права, због којих се правни послови као неваљани могу побијати, као на пр. заблуда и т. д.

Но, да ли такви разлози постоје, не може то испитивати земљишнокњижни суд поводом молбе за забележбу парнице, него он има тражену забележбу с обзиром на § 68 зем. књиж. закон дозволити, а о основаности разлога донеће одлуку парнични суд.

Због тога је Касациони суд морао другостепени закључак променути и одржати на свази првостепени закључак.

Трошкови за ревизиони рекурс нису досуђени, јер се у земљишнокњижним стварима трошкови не досуђују осим где то земљ. књижни зак. дозвољује као у случају § 117 земљ. књ. закона.

Нови Сад, 26 јануара 1940 године.

* * *

Види: XIX. 230.

137.

I. У случају ошуђења некретнине која сачињава имовину од гране и прибављања друге некретнине, имовину од гране сачињава куповна цена која ступа на место ошуђене некретнине, а за време брака купљена нова кућа је заједничка тековина. — II. Рента, коју ужива муж, а која је намењена редовној потрошњи за издржавање породице, муж није дужан, да после женине смрти врати натраг жениним родитељима.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I 478 935).

Касациони суд ревизионој молби тужене места даје, пресуду позивног суда делимично мења, те установљава, да је некретнина уписана у грунтовном улошку бр. 1527 под А. I. II. топ. бр. 756 и 757 општине Ч., и некретнина уведена у грунтовном улошку бр. 978 под А+1 топ. бр. 2550-2 исте општине, сачињава стечено имање покојног Ј. Л., те као таково иза њега неслеђује тужена по праву супружанског наслеђивања оптерећено са 300 динара, које као имовина од гране припада тужитељима и то: Р. супр. А. В. и Ј. супр. П. В. по 1-3, а наследницима пок. М. Л. такођер по 1/3 међусобно у једнаким деловима.

У осталом делу пресуду позивног суда Касациони суд потврђује, а ревизиону молбу тужитеља као и главних умешача одбија.

Осуђује тужитеље и главне умешаче, да плате ту-

женој на руке њеног правозаступника у року од 15 дана под теретом принудног извршења, у име трошкова пред првостепеним судом 9.645 динара, у име трошкова пред призивним судом 3.948 динара и у име трошкова пред ревизионим судом 1550 динара.

Разлози: Тужена напада пресуду Апелационог суда, зато што је суд исказао, да кућа уведена у grunt. ул. општине Ч. бр. 1527 Топ. Бр. 756 и 757 са gruntом у површини од 607 кв. хв. у 4/10 дела, чини породично имање за тужитеље, а само у 6/10 делова заједничку тековину пок. остављача Л. Ј. и његове прве жене пок. Г. Б.

Надаље, напада пресуду и зато, што је обвезана да главним умешачима плати своту од 243.75 динара на том основу, што је суд изрекао, да ова свота сачињава породично имање главних умешача. Наводи, да је остављач Л. Ј. добио од свога оца кућу, коју је продао за 600.—фор. те да само ова кућа односно добивена протувредност чини имање од гране пок. Л. Ј. и да као такво припада тужитељима, док је кућа уведена у grunt. ул. општине Ч. Бр. 1527 стечено имање, јер је купљена за време трајања брака од стране пок. Л. Ј. и његове пок. прве жене Г. Б.

Надаље, наводи, да у погледу ренте коју је уживала Г. Б. није доказано да је уопште уживала ренту, јер се заинтересованим сведоцима не може веровати.

Ове су жалбе основане, јер је доказано да је и кућа у гр. ул. општине Ч. Бр. 1527 стечено имање пок. Л. Ј. и његове пок. прве жене Г. Б. а да је наслеђено имање само кућа коју је пок. Л. Ј. наследио од свога оца, а коју је исти продао за 600.—фор., те да само овај новац чини имање од гране, јер се данас само овај новац налази у заоставштини, а кућа коју је пок. Л. Ј. купио са својом женом пок. Г. Б. и која је уведена у гр. ул. општине Ч. Бр. 1527 у целини сачињава стечено имање.

Погрешно је суд исказао, да ова нова кућа замењује стару, јер је утврђено и то, да је нова кућа пре

купљена, него што је стара продата, те и ако је новац од старе куће уложио у нову кућу, само тај новац чини имање од гране.

Погрешно је суд и то изрекао да рента коју је уживала Г. Б. чини имање од гране, јер је рента намењена редовној потрошњи за издржавање фамилије, а миразом се сматрају ових 20 ланаца, чију ренту је дотична уживала. Према томе рента је само приход од такозваног задржаног мираза, те као што муж није дужан по смрти жевиној, жевиним родитељима натраг вратити приход мираза, јер то није мираз него његов приход, тако не сачињава ово ни имање од гране, него стечено имање.

Из тих разлога неоснована је жалба тужитеља против нападнуте пресуде, када би хтели да се искаже да је рента коју је пок. Л. Ј. добијао од својих родитеља, такође имање од гране, јер рента и у овом случају чини његов редован приход и к о такав стечено имање.

Није од важности да ли је њему дато 10 јутара на уживање или баш сама рента.

Исто је тако неоснована жалба тужитеља у погледу улога од 5000 динара. Суд је на основу доказаног поступка установио да је то стечено имање тужене и њеног пок. мужа. Ово установљење суда није у опреци са списима, те је и у том делу ревизиона молба тужитеља неоснована, па ју је као такову требало одбити.

На крају неоснована је и она жалба тужитеља, да протувредност продате куће не износи 600 фор. него 650 фор., јер је суд ово правило установио на основуведених доказа.

Из горњих разлога неоснована је и ревизиона молба главних умешача.

Неоснована је и она жалба како тужитеља, тако и главних умешача, да у овом случају туженој не припада тековина из првог брака на основу супружанског наслеђа и да јој не припада удовичко плодоуживање на читаву оставину. — Тужитељи и главни умешачи могу да траже

само оно имање из оставине, што сачињава за њих имање од гране, све друго немају право да траже, те их је у том погледу требало са захтевом одбити. Исто тако и друга удовица има право плодуживања на читаву оставину у недостатку десцедената. — Што се тиче цигаља и материјала, које је пок. Л. Ј. добио од свога оца, I. ст. суд овај захтев тужитеља није установио, а против тога тужитељи се нису жалили, те се сада зато не могу више ни жалити. — Услед тога требало је како ревизију тужитеља тако и ревизију главних умешача као неосновану одбити и осудити их на плаћање свих трошкова ове парнице.

У Новом Саду, 12 фебруара 1940 године.

138.

Докле се може узети у обзир пријава брачних странака да су успоставиле брачни животи.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 239-1939).

Рекурс тужене се не уважава и нападнуто решење рекурсног суда се одобрава.

Разлози: Правилно је Апелациони суд нападнути закључак донео а са разлога, што се бракоразводне парнице управљају по зак. чл. I: 1911 године, те како напред наведени стари Грпп. не предвиђа, да се у бракоразводној парници дан предаје правног лека пошти рачуна као дан предаје суду, то је Апелациони суд правилно установио да је призив туженог касно поднесен.

Наводе странака у рекурсу да се странке међувремено измириле и успоставиле брачну заједницу, овај Касациони суд није могао узети у обзир, пошто то није био предмет нападнутог решења.

Нови Сад, 8 фебруара 1940 године.

* * *

У бракоразводним парницама све до правоћности пресуде странке могу пријавити суду, да су брачну заједницу успоставили. Исто тако тужитељ у бракоразводној парници може у

сваком стадију парнице (дакле и пред ревизионим судом) све до правоћности пресуде одустати од тужбе и без пристанка противне странке. (§ 666 Грпп.) Ово наређење за бракоразводне парнице оправдава та околност, да тужитељ по §-у 82 зак. чл. XXXI: 1894 може опростити скривљено дело и у току парнице, што се не може спречити тиме, да се странка примора да настави парницу. Ово важи и за тужену странку у случају противтужбе. — Успостављањем брачне заједнице странке су међусобно опростиле скривљено дело, па зато нема више узрока за развод брака.

То дакле, што навод странака „није био предмет нападнутог решења“ није разлог, да Касациони суд не узме у обзир пријаву брачних странака да су успоставиле брачни живот, него је за неувимање у обзир те пријаве једини разлог тај, што је бракоразводна парница већ правоћно окончана, па се зато више не може узети у обзир, споменута пријава.

139.

У смислу § 207 зак. чл. XX: 1877 рекурс се има увек поднети код Сирочадског стола, који је донео одлуку у првом степену. Погрешно Окружном суду поднесени рекурс који је Сирочадском столу од Окружног суда приспео после истека рока прописаног за улагање правног лека, има се као закашњен одбацити по §-у 622 Грпп.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II, 282-939).

140.

Чл. 107 Статута новосадске продуктне берзе измењен је и одобрен решењем Министра трговине и индустрије од 22 јула 1932 год. бр. II. 16350-К-1932 тако, да се достава може извршити и путем надлежне управне власти, као и путем домаће берзе, ако се дотично лице, коме се има уручити, налази у седишту исте.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II, 267-1939).

* * *

По првобатном §-у 107. позив се имао уручити преко поште на повратни реџепс.

141.

Према §-у 11 зак. чл. ХLI: 1908 извршенику има да остане нетакнуто од узашћења 2000 кр. а не 1200 кр. Према томе прерачуната 1 круна на 10 динара, има да му остане годишње 20.000 динара.

(Кс. у Новом Саду, Рек. I. 802-1935).

142.

У питању одређења дражде против II. ст. решења, по §-у 40 зак. чл. LIV: 1912 год. нема места даљем правном леку.

(Кс. у Н. Саду, Рек. II. 296-1939).

143.

Кад се ради о питању, шта има да плати дужник, који је у бољем материјалном положају од свога веровника, дакле о питању, које се решава по чл. 36 У. л. з. д. и чл. 35 Правилника за извршење У. л. з. д. с обзиром на чл. 54 У. л. з. д. нема места даљем правном леку против одлуке Окружног као II. степ. суда.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II 277-1939).

144.

Рекурсни суд је укинуо закључак I. степ. суда и наложио је I. степ. суду, да после допуне поступка поново одлучи о ствари, као и о трошковима рекурсног поступка. Против оваког закључка рекурсног суда, у смислу § 621 од 2 Грпп. у вези са § 68 од. 1 Ии. нема места даљем рекурсу, па је с тога рекурс тражиоца извршења, као недопуштен у смислу §-а 617 Грпп. одбачен по службеној дужности.

(Кс. у Н. Саду, Рек. I. 206-1939).

145.

Онда, када шужитељ тражи супосед некретнине, а шужени тражи половину инвестиције уложене у шу нек-

решину, па су оба захтева основана, тада се тужени има осудити тако, да је дужан односни део некретнине предати тужитељу у супосед уз истодбну исплату половине инвестиције. (Кс. у Новом Саду, Рев. 308-1938).

Касациони суд ревизионој молби туженога делимично места даје, пресуду Апелационог суда преиначује у толико да је тужени дужан тужитељима у пресуди наведене некретнине у једној половини у супосед предати уз истовремену исплату половине инвестиција у износу од 19.950 динара са стране тужитеља туженоме. У осталом делу ревизиону молбу одбија.

Разлози: Против пресуде Апелационог суда уложио је ревизиону молбу тужени.

Жали се да је Апелациони суд непотпуно установио чињенично стање и из тако установљеног чињеничног стања извео и погрешан правни закључак, чиме да је повредио како формално, тако и материјалноправне прописе.

Жалба није основана.

Апелациони суд је у смислу решења овог Касационог суда којим је првобитна пресуда Апелационог суда разрешена била — у оквиру истог, установио чињенично стање брижљивим испитивањем садржине целе парнице, те је у парници допринесене доказе који не спадају под законска (везана) правила о доказивању слободно оценио уз образложење које одговара прописима §-а 270 зак. чл. I. из год. 1911, а тако извршена оцена доказа и на основу исте установљено чињенично стање у смислу §-а 534 цитираног закона, не може ни бити предмет ревизије него је меродавно и за овај Касациони суд.

Па како је Апелациона суд, у смислу примедба овог Касационог суда, правилно установио, да је спорни купо-продајни уговор, о коме је у тужби реч, склопљен под суспензивним условом, а да тај суспензивни услов није наступио, правилан је и правни закључак Апелационог суда да је упитни купопродајни уговор несвршен уговор.

Према томе, не постоји повреда ни формалног, ни материјалног права са стране Апелационог суда, на коју се у поменутој жалби неосновано жали тужени.

Но како из саме природе несвршеног уговора следи, да се обавезе контрахената које проистичу из таквог уговора, имају истовремено испунити, Касациони суд је делимично уважио ревизиону молбу туженог у томе погледу, те изрекао, да се обавезе парничних странака имају истовремено испунити онако, како је то у диспозитиву ове пресуде наведено.

У осталом делу, услед неоснованости осталих жалби туженога, ваљало је његову молбу као неосновану одбити.

Како тужени у погледу самог главног предмета са ревизионом молбом није успео, ваљало га је у смислу §-а 543 и 508 зак. чл. I. из год. 1911 обавезати и на снашање ревизионих трошкова.

Нови Сад, 17 јануара 1940 године.

146.

Код тражења привремене наредбе ради обезбеђења тражбине, суд се мора, према пропису из §-а 338 Ип. и чл. 27 Закона о администрацији војске и морнарице, упустити у разматрање и тога питања, да ли је противник предлагача одговоран за описану штету, па ако нађе, да није одговоран, онда не ће дозволити тражену забрану. (Кс. у Новом Саду, Рев. 51-1939).

Поводом ревизиског рекурса противника предлагача, укида се првостепени и другостепени закључак те ствар враћа првостепеном суду, који се упућује на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Образложење: Командат 15 Пешадијског пука „Стевана Синђелића“ затражио је против М. К., капетана у пензији привремену наредбу ради обезбеђења 19.615·97 динара у корист државе.

Срески суд је то дозволио.

Против овог решења поднео је противник предлагача жалбу са којом је првостепени суд поступио као са противљењем, те је донео закључак од 28 X 1938 број Пл. 18/1938/14, којим је привремену наредбу ради обезбеђења укинуо сматрајући да је молитељ могао затражити извршење ради обезбеђења, па да стога обзиром на § 329 Ип. нема места привременој наредби.

Рекурсни суд је својим закључком укинуо горњи закључак првостепеног суда и одбио противљење из разлога, што тражење обезбеђења по члану 109 зак. о администрацији војске и морнарице није истоветно ни са једним од наслова наведених у § 322—324 Ип. па се према томе не може на овај случај применити пропис ст. 2) § 329 Ип.

У своме ревизијском рекурсу противник предлагача напада горњи закључак у првоме реду зато, што се према пропису чл. 109 зак. о администрацији војске и морнарице може тражити само административна забрана, па да је стога искључено тражење забране код редовног суда.

Ова жалба није основана, јер ст. 4) чл. 109 наведеног закона изричито одређује, да се забрана има тражити код надлежног суда.

Даље се жали, да с обзиром на ст. 2 § 329 Ип. нема овде места привременој наредби, јер да је предлагач могао тражити извршење ради обезбеђења.

Ова жалба није основана, јер се према приписима §§ 322—323 Ип. извршење ради обезбеђења може дозволити на основу неправомоћних или још неовршених извршних наслова.

Молбе командата пука по чл. 110 зак. о администрацији војске и морнарице не садржи још извршни наслов, него има само сврху да се осигура будуће извршење.

Није основана ни жалба, да се привремена наредба није могла одредити с обзиром на § 330 Ип. јер да у овом случају не постоји опасност за предлагача.

Та жалба није основана зато, што се ова забрана

има дозволити на основу § 110 наведеног закона о администрацији војске и морнарице, који не претпоставља опасност.

Но основана је жалба, што рекурсни суд није према пропису § 338 Ип. и чл. 27 зак. о администрацији војске и морнарице разматрао, да ли је противник предлагача за описану штету одговоран, јер ако из наведених чињеница и прописа излази очевидно, да он није за ту штету одговоран, онда неће суд тражену забрану ни дозволити.

Како се је противник предлагача у своје противљењу жалио и због тога, а тај део жалбе ни I. степени ни рекурсни суд није узео у обзир, то је ваљало оба закључка нижих судова укинута, па ће првостепени суд имати и тај део противљења решити и донети нову одлуку придржавајући се у осталом делу истакнутог становишта овог суда.

У Новом Саду, 2 новембра 1939 године.

147.

I. Правно је правило, да се има сматрати, да је позната садржина уговора ономе, који је својеручно потписао уговор. — II. Странка нема права тражити редуцирање закупнине, ако се уговором одрекла права на накнаду штете и на захтев, да јој се закупна цена редуцира за случај елементарне непогоде. — III. Код уговора склопљеног на дуже време, не може се тражити снижење закупнине, зато, што је закупљено земљиште у једној години делимично поштало неупотребљиво због елементарних непогода.

(Кс. у Новом Саду, Г. 728-1933).

Ревизиону молбу тужених одбија. Пресуђује тужене да плате тужитељу на руке правозаступника му у име ревизионог трошка своту од 1960 динара и посебно Државном Ерару на име таксе за одговор на ревизиону

молбу 10 динара, све то у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Разлози: Тужени се жале у ревизионој молби што је призивни суд без даљег доказивања усвојио чињенично стање, утврђено по I. степ. пресуди. Наводе да не знају ни читати ни писати. Једино знају своје име да потпишу а порицали су да им је закупни уговор прочитан и протумачен.

Поричу да су се обвезали на плаћање закупнине без обзира на *vis maior*, закупни уговор уопште им није прочитан и протумачен, те овај део уговора не важи. Иначе по закону нису дужни платити закупнину за земљу, која је била поплављена, те се на то нису могли ни уговором обвезати.

Ове су жалбе тужених неосноване. Истина да су тужени пред I. степ. судом порицали садржину закупног уговора, те је суд одредио преслушање тужених ради очитовања на закупни уговор, али се тужени на две узастопне расправе, на које су правилно позвани били, нису појавили и нису се изјаснили на садржину уговора, као што је то суд правилно установио. Истина да су тужени у призиву тражили да буду лично преслушани под заклетвом, али разлоге из којих су то тражили, нису навели, нити су навели околности на које би се имали преслушати. А како су тужени признали да су спорни уговор потписали, а тек у ревизионој молби тврде да не знају ни читати ни писати, услед чега се ова њихова тврдња као одоцњена не може узети у обзир. А како је правно правило да се има сматрати да је ономе који уговор својеручно потписује позната и садржина истога, то је суд без повреде правних прописа утврдио да је туженима садржина уговора била позната када су исти потписали. А по том уговору тужени су се одрекли права на накнаду штете и на захтев да им се закупна цена редуцира за случај, ако би услед елементарне непогоде, као што је поплава, претрпели штету. Према томе тужени немају

права тражити редуцирање закупнине због поплаве. Оваки уговор није протузаконит, према томе ова уговорна одредба веже странке.

Тужене је теретио доказ у том правцу, да им тај део уговора није прочитан и протумачен, јер су они такав уговор потписали. А за доказ овога није довољно да се тужени позивају на свој исказ.

Но без обзира на ово, не могу тужени у овом случају тражити редуцију закупнине ни зато, што је уговор склопљен на три године, а код уговора склопљених на дуже време, немају право тражити редуцију закупнине зато, што је закупљено земљиште у једној години делимично постало неупотребљиво због поплаве. Наиме по уговору од закупљених 259 јут. 1063 кв. хв. 146 јутара 1148 кв. хв. је вода, а остало је врбак, ледина а само 50 кат. јутара је обрадиво земљиште. Како је закупнина уговорена у једној своти за читаво земљиште, то установљење суда није у опреци са списима, по коме је закупнина утврђена с обзиром на евентуалну поплаву.

Како је према томе ревизиона молба тужених неоснована требало их је са истом одбити и осудити на плаћање ревизионих трошкова.

У Новом Саду, 18 новембра 1937 године.

* * *

О закупу вивиди: III. 35, — VI. 52, — VIII. 116, 181, 222, — IX. 43, 135, — X. 95, 125, 135, — XI. 87, 127, 181, — XII. 55, 129, — XIII. 37, 46, 83, 99, — XV. 77, — XVI. 2, 43, 96, 125, — XVII. 149, — XVIII. 97, — XIX. 310.

148.

I. Сушара је покретна ствар и као таква, може бити предмет ручне залогe. — II. Машинске инсталације сушаре, кој се емогу пренети без повреде њихове супстанције, покретне су ствари.

(Кс. у Новом Саду, Г. 506-1933).

Касациони суд ревизиону молбу тужене, поднесену по старатељу стечајне масе, одбија.

Разлози: Тужитељица је тужбом тражила, да се тужена осуди да јој плати 200.000 динара меничне главнице с прип, те да суд изрече, да по туженој тужитељици заложена сушара, заједно са привременим зградама и машинским инсталацијама претставља ручну залогу тужитељичину и да је тужена дужна трпети да се она на јавној дражби као покретнина прода и да се тужитељица из утекле куповнине до висине свога потраживања намири. Тужена је порекла да би сушара могла претпостављати ручну залогу тужитељичину, јер тужитељица није сушару никада узела под своју власт као ручну залогу. Порицала је и да је сушара покретна ствар и тражила је да суд установи да је она некретнина. У току поступка код првостепенога суда који је, пошто је тужена фирма пала под стечај, настављен код Окружног суда као стечајног суда, тужитељица је изјавила да је управитељ стечајне масе изјавио да менично потраживање тужитељичино признаје истинитим, док је у погледу ручнога права залога на спорну сушару тражила наставак поступка. Оба даља суда су тужби у погледу сушаре дали места, установљавајући да она претставља покретну ствар, и да је она тужитељици у посед предата, иако је са пристанком тужитељице, остављена туженој да се њоме служи.

Жалба тужене да је Апелациони суд, доносећи такову пресуду, повредио правне прописе није основана, јер је Апелациони суд правилно установио да је сушара покретна ствар и да као таква, може бити предметом ручне залоге. У смислу §-а 294 Аустр. грађ. Законика, припадношћу ствари има се сматрати све оно што се доводи у сталну везу са неком ствари. Према томе се сушара, коју је тужена власна да у смислу уговора са закуподавцем, градом П., ма када однесе са целом машинском инсталацијом, не може сматрати припадношћу зем-

љишта, јер су највредноснији делови сушаре, машинска инсталација, покретнина. Но покретнином се има сматрати и у смислу прописа §-а 293 Аустр. грађ. зак. јер се машинске инсталације, које чине битни део сушаре, могу пренети на друго место без повреде њихове супстанције.

Неоснована је и жалба у погледу парничних трошкова, јер је тужитељица пријавила, додуше, у току поступка код првостепенога суда, да је стечајни управитељ признао њено потраживање у погледу меничне главнице од 200.000 динара, али се тужени захтев у погледу којег је поступак настављен; да тужена има трпети да се тужитељица до своте од 200.000 динара са припатцима намири, не може сматрати захтевом са непроцењивом вредношћу, као што хоће тужена, него процењивим захтевом, чија је вредност 200.000 динара. Зато је тужена са разлогом осуђена да плати трошкове према тој вредности. — Тужитељици ревизиони трошкови нису досуђени, јер одговор на ревизиону молбу тужене није поднела.

Нови Сад, 18 новембра 1937 године.

* * *

Види: XVII. књ. сл. 5 и 80.

149.

Уз одржање права власништва продан и у зграду шарафима причвршћен млински уређај, није постао саставни део некретнине, ниши је изгубио свој самостални економски значај.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 841-1936).

Ревизију тужитељице уважа, побијану пресуду Апелационог суда преиначује и обвезује туженога да из стечајне масе фирми Б. С. и друг изда тужитељици покретнине наведене у тужби под тачком 1—12 и то: на даље да плати тужитељици у име парничног трошка пред првостепеним судом износ од 10.307 динара, пред другостепеним судом износ од 3.630 динара и пред ревизионим

судом износ од 3 036 динара, све то у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Разлози: Против пресуде Апелационог суда уложила је ревизију тужитељица на основу ревизијског разлога из бр. 4 §-а 597 Грпп. предлажући да се побијана пресуда преиначи, тужби у целости места да и тужени обвеже и на снашање парничног трошка све три инстанције.

Тужени није дао ревизијски одговор.

Ревизијски разлог из бр. 4 § а 597 Грпп. тужитељица налази у томе, да је Апелациони суд на установљено чињенично стање погрешно применио материјално право те се тако пресуда Апелационог суда оснива на погрешној правној оцени ствари.

Касациони суд испитијући побијану пресуду у границама прописа § а 598 Грпп. нашао је да је овај ревизијски разлог тужитељице основан.

Није спорно међу странкама, да је фирма М. А. Д. продавши фирми Б. С. и др. у тужби наведене ствари придржала право власништва на реченим предметима до потпуне исплате куповнине, — која није исплаћена — као ни то, да је то своје потраживање фирми М., цедирала на тужитељицу заједно са придржањем права власништва. Није спорно, да је фирма Б. С. и друг касније пала под стечај и да је тужитељица пријавила у масу свој захтев за излучење напред поменутих ствари, те да управитељ стечајне масе није признао излучно право тужитељици на исте, већ само трећи ред наплате за куповну цену услед чега је тужитељица упућена на парницу против управитеља стечајне масе. Није спорно надаље, да су ствари налазеће се у односном млину стечајног дужника идентичне са онима које тужитељица излучује односно чије издање тражи у тужби а које су тамо наведене под текућим бројем 1—12.

Све ове чињенице међу странкама нису спорне како то утврђује и Апелациони суд.

Спорне је међу странкама било то, да ли тужитељица, може своје право придржаног власништва на млински уређај — који је предмет ове тужбе — реализирати услед тога, што је тај уређај унет у млинску зграду и тамо причвршћен.

Оба нижа суда стала су на ставовиште да се услед причвршћивања машинерија губи на овима придржано право власништва.

Ово правно становиште је погрешно.

Призивни суд — прихваћајући чињенично стање из првостепене пресуде — установио је без повреде формално правних прописа, да су сви у тужби наведени предмети, као машинерије шарафима причвршћени као млински уређај у упитном млину. Али је призивни суд повредио материјално право кад је на основу тога изрекао, да су упитне машинерије услед поменутог причвршћења постале саставни део некретнине, те да су следствено томе прешле у власништво сопственика некретнине, и када је на том основу тужбу одбио.

Правно је правило наиме, да код купа склопљеног уз одржање права власништва, купац, до исплате куповне цене не стиче право власништва ступањем у посед него само исплатом куповне цене. Па како је неспорно да у конкретном случају куповна цена није исплаћена, а да млински уређај — који је предмет ове парнице — постоји у такоме првобитном облику да се може од млинске зграде одвојити, без повреде своје супстанције и суштине зграде, то самом том околношћу што су у тужби наведени предмети у млинској згради уређени односно само шарафима причвршћени као млински уређај, нису могли постати власништво сопственика некретнина, јер се задржано право власништва на њима може успешно ефектуисати, пошто самим поменутиим причвршћењем нису постали саставни део некретнине и не губе свој самостални економски значај.

Из ових разлога је ваљало ревизији тужитељице

места дати пресуду Апелационог суда преиначити онако како је то изречено у диспозиту ове пресуде.

Како је тужена странка у парници потпуно побеђена ваљало је у смислу §-а 143 и 152 Грпп. обвезати и на снашање парничних трошкова све три инстанце.

Нови Сад, 23 марта 1938 године.

* * *

XVII. 5. 80. — ХХ. 149.

150.

Правно је правило, да малолетно женско дете, које је изгубило оца, буде код своје матере, у колико она има за то потребне квалификације, а при томе нема сметње да деда малолетне по оцу, као тештаментарно именовани шупор врши дужност шупора.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 32-1939).

Касациони суд рекурс Б. Д. уважава, закључак рекурсног суда укида и ствар враћа Окружном суду у С. на даљи поступак.

Образложење: Сирочадски сто Бачки у С. није удовољи молби Б. Д. у Т. да се њена малолетна кћи Н. смести код ње на одгој и васпитање.

Окружни као рекурсни суд у С. је закључак сирочадског стола поводом рекурса молиље потврдио.

Против тог закључка поднела је рекурс молитељица предлажући да се нападнути закључак преиначи и њеној молби удовољи, а у другом реду да се нападнути закључак укине и предмет врати II. степену суду ради донашања новог закључка по захтеву молбе.

Касациони суд размотривши списе налази да је рекурсни суд свој закључак донео у опреци са законом и са стањем списа (§ 15 од. 1 Вп.).

Молитељица није у својој молби тврдила да је за тестаменатом именованог тудора И. В. наступио који разлог, предвиђен у §§ 43—46 зак. чл. ХХ: 1877 за разре-

шење од туторске дужности, већ је тврдила и за то предложила доказе да су њене моралне квалификације такове да не би било од штетних последица по њено младобно дете Н., да се код ње смести на негу и васпитање.

Правно је пак правило, да малолетно дете женско, које је изгубило оца буде код матере, а при том нема запреке, да дед малолетне по оцу врши туторску дужност, те једино, ако за њу предложе услови за искључење од туторства било би то разлог да малолетно дете не буде код своје матере.

Према томе може И. В. остати тутор, а провести се само имају по молитељици предложени докази у доказ тога, да ли молитељица има потребне квалификације, да дете код себе држи или не.

Пошто у том погледу није установљено чињенично стање, ваљало је по § 621 Грпп. у савезу са § 21 Вп. закључак рекурсног суда укинути и ствар вратити рекурсном суду, да у горњем правцу установи чињенично стање и даље по закону одлучи.

Нови Сад, 14 априла 1939 године.

151.

Тај приговор, да предмет спада пред трговачки суд, шужени мора ставити пре него што се упусти у мериторно расправљање. После упуштања шуженог у партицу, овај приговор шужени не може ставити, нити је суд дужан, да га по званичној дужности узме у обзир.
(Кс. у Новом Саду, Рев. 170-1935).

152.

Ако странка станује у стану на основу прекаријалног односа, престанак овог односа зависи од оне странке, која је предмет предала на уживање.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 40-1936).

153.

Док држ. тужилац држи тужбу, оштећени нема права на ревизију. (Кс. у Новом Саду, Кре. 246-1930).

154.

У случају куповања стоке у иностранству, купац не може с правом одбити преузимање на тој основици, да је увоз ограничен и да услед тога не може употребити купљену стоку, ако је ово ограничење увоза већ постојало приликом закључења купопродаје.

(Кс. у Новом Саду, Г. 147-1926).

155.

Позив за успоставу брачне заједнице не може се сматрати озбиљним, ако тужитељ успоставу чини зависним од тога, да отац тужене преише на њега три ланца некретнине. (Кс. у Н. Саду, Г. 393-1933)

156.

Прописи у погледу краћих рокова, предвиђени у §-у 670 Грпп, не могу се применити у парници ради иселења из стана, ако тужени ужива спорне просторије као намештеник тужитељев, у име својих чиновничких принадлежности, а не на основу порабног уговора.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 155-1935).

157.

По §.у 94 Зак. о брачном праву крива жена нема право да носи мужевљево име без обзира на то, да ли је то у пресуди изречено или не.

(Кс. у Новом Саду, Г. 279-1932).

Шв. у. еп / зрб

Извод из Уредбе о пословима правде и т. д.

од 27 септембра 1939 М. с. бр. 1265

Члан 17.

„Окружни суд у Срем. Митровици, чије подручје по изменама његове досадашње територијалне надлежности извршеним овом Уредбом, обухвата среске судове у Срем. Митровици, Руми, Иригу, Срем. Карловцима, Ст. Пазови и Земуну, издваја се из територијалне надлежности Апелационог суда у Загребу и припаја се Апелационом суду у Новом Саду“.

Члан 27.

Сви грађанско-правни предмети, који се на дан 30 септембра 1939 године затеку на раду код судова поментих у предњим прописима ове Уредбе, а који усудед промењене територијалне надлежности судова извршене овом Уредбом не би више спадали у њихову надлежност, остају и после тога дана на раду код тих судова, све док не буду коначно свршени, изузевши ако они из других разлога не би били ненадлежни за њихово расправљање.

У другом и трећем степену остају за те предмете и после 30 септембра 1939 године надлежни судови досадашње надлежности.

1) (Објављено у Службеним Новинама од 5 октобра 1939 год. бр. 227 — LXXIX.)

Мала збирка судске праксе

Дра Нике Игњатовића, касационог судије у Новоа Саду

- Св. 1 Судска пракса из брачног права - - - Динара 10.—
- Св. 2 Судска пракса из брачно имовног права - Динара 10.—
- Св. 3 Судска пракса из наследног права I. део Динара 10.—
- Св. 4 Судска пракса из наследног права II. део Динара 10.—
- Св. 5 Судска пракса из облигационог права I. део Динара 10.—

Молимо ону г. г. који би били вољни да се приме за поверенике нашег часописа, да се изволе јавити нашем Уредништву.

ЧУВАЈМО ЈУГОСЛАВИЈУ!

У пажњу г.г. претплатницима

Отварајући претплату за XX. годину, саопштавамо, да претплата за 1940 год. остаје за **судове, судије, судијске и адвокатске приправнике** Дин. 60.—, док за остале претплатнике Дин. 120.

Умољавамо г.г. претплатнике, да нам претплату изволе послати одмах у почетку године, пошто је наш лист упућен једино на претплату.

Овим путем поново позивамо оне наше п. претплатнике, који нам насупрот многобројних опомена још ни до данас нису исплатили претплату за раније године, да то изволе учинити у што краћем року, јер ћемо им иначе морати обуставити даље слање нашег листа, а поред тога остварити своје тражбине судским путем.

Саопштавамо и то, да се код Уредништва још могу добити „Збирке“ из год. 1925, 1926, 1928—1931, 1934—1939, и то свако годиште по 100 динара. Судови, судије, судијски и адвокатски приправници ова ранија годишта — док их још има на складишту — могу добити у пола цене.

Исто тако се код Уредништва могу добити св. 1—5 судске праксе. Цена сваке свеске је Дин. 10.

Нови Сад, 15 маја 1940 год.

Уредништво „ЗБИРКЕ“

НОВИ САД

Др. Илије Огњановића 18.

Телефон 24-98.

Чек. рачун 51.660.

Власник рачуна Др. Никола Игњатовић, Нови Сад.